

Vertaling van de Ölbade-Bote, de leden- en informatieuitgave van “Der Therapeutenverband für Öldispersionsbäder nach Werner Junge, e.V. gemeinnütziger Verein”, door Ragner Onrust:

“Oliedispersiebadkrant” van de Therapeutenvereniging voor Oliedispersiebaden volgens Werner Junge.

Uitgave 06, November 2012

Bij de 100ste geboortedag van Werner Junge, **Het oliedispersiebad naar Werner Junge – een geniale uitvinding**, artikel in het tijdschrift “Point” van de Duitse patiëntenvereniging “Gesundheit aktiv” Dr. Albrecht Warning, blz. 1

Interview met Dr. Markus Krüger, blz. 3

Bericht uit Nederland van de 1^e oliedispersiebadopleiding, Tiny Reinink-Paes, blz. 4

Scherven brengen geluk, Kisti Valkonen, blz. 5

Praktijkcursus in Helsinki, Päivi Oikarinen, blz. 6

Stemmingen, een gedicht, Marja Mäkila, blz. 6

Het oliedispersiebad in de heilpedagogiek, met uitgebreide **casusdocumentatie**, Kirstin Möller, blz. 7

Uitnodiging voor docentencursus, blz. 11

Uit het verenigingsleven en mededelingen, blz. 11

Beste leden, beste vrienden,

We verheugen ons erover dat we in de herfstuitgave van de Ölbadebote zoveel diverse artikelen kunnen presenteren. Het is een bonte mengeling uit de afgelopen maanden. Een hoogtepunt dit jaar was de 100ste geboortedag van Werner Junge, die we van 5 tot 7 oktober in Bad Boll gevierd hebben. Er is veel daarover te vertellen, vandaar ons voornemen om daarover een feestboekje uit te geven. Na veel en langdurig voorbereiden lukte het, het feest met succes en rijke inhoud vorm te geven. Hier wil ik graag een stem de ruimte geven, die door Ursula Burkhard in haar ontmoetingen met het elementaar-wezen “Karlik” doorgegeven is: “... maar feesten zijn herinneringen, lichten van het paradijs. Ze maken nieuw leven mogelijk, het wordende. Het donkere aannemen en dragen kan men enkel, wanneer men altijd weer naar het licht kijkt. Vergeet dat niet. In het licht huizen omvormingskrachten”. In deze stemming wens ik jullie een lichtrijke Kersttijd.

Gabriele Bäumler

Als aankondiging van het jubileum heeft Albrecht Warning in het tijdschrift “Point” van de Duitse patiëntenvereniging “Gesundheit aktiv” het volgende artikel geschreven:

Het oliedispersiebad naar Werner Junge – een geniale uitvinding.

Werner Junge, de uitvinder van het oliedispersiebad, een bijzondere vorm van hydrotherapie, zou dit jaar 100 jaar geworden zijn. Een goede reden voor een feest en tot een terugblik voor de oliedispersiebad-therapeuten.

Ter bereiding van een oliedispersiebad wordt voorzichtig het glasinstrument in de hand genomen, om het aan de doucheslang van de badkuip aan te sluiten. Men verheugt zich op het genieten, vermoedt daarbij echter niet met welke geniale ideeën Werner Junge de speciale peerachtige vorm van het glasinstrument ontwikkeld heeft, waarin van boven de kleine olietrichter met de pipet ingesmolten is. De dynamische geheimen, die Werner Junge hier in de praktijk verwerkelijkt heeft, onthullen zich niet bij het alleen maar bekijken, maar eisen een zicht op de ontwikkeling.

Het begon heel alledaags. Ieder van ons kent de waterwerveling, die in de badkuip ontstaat als het bad leeg loopt. Voor de als badtherapeut werkzame Werner Junge was het water het element van zijn therapeutische werken. En hij was een onderzoekende geest. Hoe vaak zal hij bedachtzaam deze werveling aanschouwd hebben met de vraag: “Waardoor ontstaat die draaibeweging? Waardoor vormt zich in het midden het luchtgat met zijn gorgelende zuigende geluiden?”

Daarbij kwam een waarneming: telkens als hij bij de bereiding van een bad geurende toevoegingen in het water met heen en weer bewegende en kruisende bewegingen van de armen verdeelde, ontdekte hij bij deze bewegingen, dat precies daar, waar de handen elkaar kruisen, kleine wervelingen ontstaan, die zich los maken en zich door het water verplaatsen. Ook ontstaan er ingesloten ruimtes, die

overeenkomstig de dynamische draaiimpuls een kleine luchtzuil in de diepte vormen. Dus, zo stelde Werner Junge, horen de door hem bewogen 'acht-banen' van de armen en handen, ook wel lemniscaten genoemd, en de draaikolkvorming bij elkaar. Deze waarneming werd tot kiem van zijn onderzoek. Hij onderzocht de draaikolkvorming in het water, in de wolken, en natuurlijk bij de mens. Als geneeskundig badtherapeut kende hij de anatomie van de mens. Daar vond hij de lemniscaten in de gestalte van de mensen, bijvoorbeeld bij de borstkas, in gezichtsanatomie, in de bot- en gewrichtsvorming. Bij het bestuderen van de voordrachten van Rudolf Steiner (GA 323) las hij over de verbanden tussen de vorming van het menselijk lichaam en de planetenbanen. Hij doorzag dat hij in zijn therapeutische werken de vormingswetmatigheden van de menselijke gestalte invoegen kon. Hij ontdekte, dat het hart met zijn spiraalvormige spieropbouw, het bloed niet naar buiten drukt, maar als een werveling de slagaderen indraait. En op dit moment van zijn overdenkingen kwam de onderzoeker iets te hulp dat uit een bepaald perspectief toevallig of ook wel magisch genoemd kan worden, wat echter vanuit hoger perspectief een geestelijke werking als succesbrengende wegwijzer beleefd kan worden: In een geneeskundige voordracht van Rudolf Steiner (GA314) vond hij een stuk over hoe de "fijne verneveling" van etherische olie, van rozemarijn, een hulp voor de suikerziekte (Diabetes mellitus) kon zijn. Wat bedoelde Rudolf Steiner met "verneveling"? Een woord uit het luchtige element hier in samenhang met het element water?

Op deze plek voegde zich samen, dat Werner Junge een Goethe liefhebber was. Bij zijn uiteenzettingen met de wervelingen van de wolken, lucht en wind, had hij Goethes natuurwetenschappelijke werken gelezen en was op de beschrijving van de waterval in Lauterbrunnen gestoten. Goethe is onder de indruk van het uit de hoogte machtig neerstortende water, terwijl toch een fijne nevel sluierachtig, het neerstorten omhullend, naar boven opstijgt.

De valsnelheid van het water neemt tijdens het vallen zo ver toe, dat het fysiek niet meer bij elkaar blijft, dat wil zeggen, de eigen coherentie van het water gaat verloren. Het water vernevelt in de lucht. Het stijgt op naar boven. Nu voegde zich het een bij het ander: Werner Junge ontwierp een glasinstrument waar aan de punt van een pipet de draaisnelheid van de werveling zo hoog wordt, dat de continuïteit van het water verloren gaat en in de zuigkracht van de werveling de toegevoegde olie er in vernevelt. Het oliedispersieapparaat zag het levenslicht.

Het is duidelijk, dat geestelijk-kosmische vormingsprincipes in dit glasinstrument verwerkelijk worden. Het is geheel vanuit de wijsheid van de menselijke vorming geschapen. Nooit tevoren bestond er zo een instrument, waarmee nu de therapie naar de aanwijzing van Rudolf Steiner gerealiseerd kan worden. Het instrument verwerkelijk de verdeling enkel door middel van de eigen dynamiek van het water. Geen enkele andere technische kunstgreep verandert de kwaliteit van de substanties. Ieder afzonderlijk glasinstrument wordt met de mond geblazen en telkens op haar specifieke functioneren getest. Het instrument maakt het mogelijk pure olie te gebruiken. Er is voor de verdeling in water geen chemische toevoeging nodig die een emulsie zou vormen.

Zo worden veelsoortige behandelingen mogelijk:

Thuis als regeneratie van de krachten bij vermoeidheids- en uitputtingsverschijnselen of als versterking bij een kwetsbare gezondheid. In een toestand, die we kunnen omschrijven als: "niet meer ziek, maar ook nog niet hersteld", zoals het vaak na kinderziekten of op hoge leeftijd kan voorkomen. Dat kan na instructie door een arts, verpleegkundige of therapeut in het gezin mogelijk zijn.

De vakkundig geschoolde oliedispersiebadtherapeut kan het bij ziektes inzetten. In samenwerking met artsen, destijds Dr. Hermfried Kunze, zijn voor vele oliën specifieke indicaties uitgewerkt.

En vandaag de dag? Het was Werner en Franziska Junge reeds opgevallen, dat vaak een badende cliënt de olie niet in voldoende mate opnemen kon. Dat waren boven alles de mijnwerkers uit het Ruhrgebied, die voor een kuur naar Lauterbad in het Zwarte Woud kwamen. Daarom begonnen ze verschillende patiënten met borstels in het oliedispersiebad te behandelen. In de daarop volgende jaren is het de verdienste van Reinhold Schön en anderen geweest, deze onderwaterborstelmassage verder gedifferentieerd te hebben. Het stimuleren van het zenuwstelsel en de stofwisselingsprocessen onder de huid, alsmede de functiereflexen tussen huid en interne organen, zijn vandaag de dag een vast onderdeel van de oliedispersiebadtherapie.

De firma Jungebad in Bad Boll, achtereenvolgens door Angelika Junge en haar zoon Florian Junge geleid, heeft tot heden een breed pallet aan oliën gecreëerd. Werner Junge heeft op deze wijze een zeer

succesvolle therapie ontwikkeld, met als basis de door Rudolf Steiner geïnaugereerde antroposofische menskunde.

Leden stellen zich voor:

Een interview met Dr. Markus Krüger, bestuurslid van de vereniging:

ÖB: Beste heer dr. Krüger, de vereniging bestaat bij de gratie van de samenwerking van verschillende personen die gezamenlijk het oliedispersiebad als een overtuigend therapeutisch geneesmiddel beleefd hebben. Er zijn nu reeds enkele jaren van intensieve inzet voorbij gegaan waarin u zich met de therapeutenvereniging verbonden voelt. Hoe kwam u voor het eerst in aanraking met deze therapie en wat deed u ertoe bewegen in de therapeutenvereniging te stappen?

Krüger: Reeds in mijn tijd van sociale dienstplicht (sociaal maatschappelijke stage, red.) in de verpleging van de geriatrie afdeling van het ziekenhuis in Essen-Steele, onder leiding van Dr. Albrecht Warning, mocht ik oude mensen na het oliedispersiebad uit de rustpakking helpen. De vrede, die van deze mensen uit ging, na het bad, dat was iets bijzonders. Daarna was ik als arts in de praktijk en als arts-assistent op de kinderafdeling van het ziekenhuis Herdecke in de gelukkige omstandigheid, deze baden ook voor te mogen schrijven. De baden werden enkel als substantiebaden uitgevoerd. Dat daar ook een onderwaterborstelmassage met een speciale choreografie bij hoorde, was mij toen nog niet bekend. Maar dat de baden een heel goede werking hadden, dat merkte ik onmiddellijk en daarom schreef ik ze ook regelmatig voor. Kort voor ik die kliniek verliet, was ik bij een demonstratie van oliedispersiebaden voor studenten vanuit de fysiotherapie afdeling en kon ik de 'brandings'baden en lemniscaatbaden bij het oliedispersiebad aan mijn eigen lijf ervaren. In de herfst van 2006 werd ik door de vereniging van oliedispersiebad-therapeuten als docent (voor de IBAM) gevraagd. Sindsdien werk ik in de vereniging mee.

ÖB: Nu bent u beroepsmatig in de kindergeneeskunde thuis. Wordt het oliedispersiebad ook in uw kliniek ingezet?

Krüger: Sinds december 2006 werk ik in de kinderkliniek Aalen en sindsdien worden daar regelmatig oliedispersiebaden aan de kinderen gegeven. In ieder geval als substantiebaden met aansluitend een rustpakking.

ÖB: Er wordt wel gezegd dat kinderen geen oliedispersiebad mogen krijgen, omdat anders het "Ik" te vroeg aangetrokken wordt. Hoe beleeft u dat?

Krüger: Naar mijn mening kunnen oliedispersiebaden op alle leeftijden toegepast worden. Het ik-organisme van het kind is al in het moederlichaam vormend werkzaam op het lichaam van het wordende kind. Een vraag is wel welke oliën zinvol zijn op welke leeftijd en bij welke ziektes. Een andere vraag is, of een onderwatermassage zinvol is en wanneer en met welke hulpmiddelen (borstels, washandjes, massagehandschoenen ...). Maar niet bij ieder kind en niet bij iedere ziekte zou ik baden voorschrijven.

ÖB: Wanneer vindt u het zinvol om een kind een bad voor te schrijven?

Krüger: Dat kan ik eigenlijk niet in zijn algemeenheid beantwoorden. Ik heb goede ervaringen opgedaan bij somatische klachten van welke aard ook, bij alle leeftijden, bij reguleringsstoornissen van jonge kinderen en ook bij jeugdigen in crisissituaties, maar ook bij huidziektes, slaapproblemen, groeistoornissen, eetstoornissen en natuurlijk ook in het bereik van de heilpedagogiek, bij ADHD enz. .. Juist ook voor kinderen met een beperking in hun ontwikkeling is het oliedispersiebad een zegen om toe te passen.

ÖB: Rekening houdend met het individuele voorkomen van de kinderen, kunt u algemene tendenzen in de ontwikkeling van de kinderen herkennen? Ik bedoel, wat zijn de risico's en hoe vormen zich de hulpbronnen van de kinderen in de toekomst? Ook met betrekking tot het oliedispersiebad.

Krüger: Ik zie een toename van chronische en een afname van heftige acute ziektes, een toename van allergieën en auto-immuun ziektes evenals een toename van lichamelijke klachten als teken van toenemende belasting van de ziel. Juist in de genoemde gebieden zie ik nog een onuitputtelijk potentieel voor het oliedispersiebad in de kindertijd en jeugd. Tevens lijken de kinderen steeds kariger met levenskrachten toegerust te zijn. Het versterken van de levenskrachtenorganisatie van de kinderen kan ook een opgave van het oliedispersiebad worden.

ÖB: Waar ziet u het oliedispersiebad in 10 jaar staan?

Krüger: Ik kan niet in de toekomst kijken, maar aangezien het oliedispersiebad grote therapeutische mogelijkheden heeft, heel goed werkt en haar bronnen en reserves nog bij lange na niet benut heeft, wens ik het oliedispersiebad een versnelde verspreiding en een toenemende bekostiging door de zorgverzekeraars toe.

ÖB: Privé ben u ook door een schare kinderen omgeven. Vertelt u eens over uw familie?

Krüger: Ik heb 5 kinderen in de leeftijd tussen 5 en 15 jaar, die zich allemaal in een goede gezondheid mogen verheugen, en naast de school ook muziek maken, paardrijden, sport of circus doen. Natuurlijk gaan ze naar de Vrije School. Vakantie houden doen we in tenten of caravans, het liefst in de natuur, bijvoorbeeld op een afgelegen plek aan een meer of zee.

ÖB: Bij al deze opgaven mag men vermoeden dat daarachter een sterke echtgenote staat, is dat zo?

Krüger: Zeer zeker! Zonder mijn lieve vrouw zouden noch de kinderen noch hun activiteiten er zijn. Ze is een fantastische vrouw, die niets te wensen oven laat; ze is familiemanager, goede moeder en echtgenote tegelijk, is vrijwillig bestuurder van de Vrije kleuterschool Heidenheim en heeft een praktijk voor familie-, opvoedings-, en levenscoaching en crisismanagement.

ÖB: Mag verteld worden dat u spoedig een ander werkveld krijgt?

Krüger: Ja. Het is geen geheim meer. Ik zal in april 2013 als hoofd-arts van de kinderafdeling van de Filderkliniek in Filderstadt beginnen.

ÖB: Grote verandering!

Krüger: Ja. Ik verheug me op de nieuwe uitdagingen en vooral op de mogelijkheid de antroposofische geneeskunst te kunnen verwerken.

ÖB: Hartelijk dank, meneer dr. Krüger. We wensen u voor de toekomst geluk en goede zegen voor u en uw familie.

Krüger: Hartelijk dank. Ik wens de oliedispersiebad-krant een goede toekomst.

Een bericht over de eerste opleiding van Nederlandse oliedispersiebad therapeuten.

Op zondag 4 november 2012 hebben 8 personen in Nederland een internationaal certificaat voor oliedispersiebad-therapie ontvangen. Het werd op de slotdag door Albrecht Warning uitgereikt. De groep is een lange weg met elkaar gegaan. Toen de vereniging van de Quellhof naar Düsseldorf verhuisd was, verwonderde Reinhold Schön zich erover dat zich geen Nederlandse deelnemers voor de cursus aanmeldde. Düsseldorf ligt redelijk dicht aan de grens, op ongeveer een uur afstand. Ik heb hem geantwoord dat de Duitse spraak een hindernis is. Daarop heeft Reinhold geantwoord, "Begin dan eens een cursus in Nederland". Het begon met een praktijkcursus in 2007 met een gemengde groep van 4 Duitse en 4 Nederlandse deelnemers in Maastricht in ons therapeuticum Raphaël. De docenten waren Reinhold Schön en Tiny Reinink-Paes en als hospitante was Gabriele Bäumlner aanwezig. Bij de tweede praktijkcursus in 2008 had zich ook een gemengde groep in Düsseldorf verzameld. Omdat de Nederlandse deelnemers de inhoud van het theoriegedeelte nog verder wilden verdiepen, werd in Zeist een cursus met verschillende docenten georganiseerd:

Joop van Dam, antroposofisch arts uit Zeist, Nederland,

Albrecht Warning,

Reinhold Schön en

Tiny Reinink-Paes.

Naar deze cursus van 5 dagen kwamen 25 deelnemers, het merendeel antroposofische verpleegkundigen, alsmede de cursusdeelnemers van de praktijkcursussen en veel verpleegkundigen die in verschillende werkvelden met ritmische inwijvingen werkten. Toen volgde een lange pauze, omdat Tiny er even tussenuit moest. In 2011 werd de opleiding op verzoek van 10 personen middels praktijkweekenden in afwisseling met theorieweekenden voortgezet.

De cursus werd in de weekenden gehouden, zodat de deelnemers geen vrije dagen voor de opleiding hoefden op te nemen en de afstanden in Nederland ook met een weekend te overbruggen zijn. In 2012 waren er nogmaals een aantal praktijkweekenden en toetsbaden en vond het slotseminar plaats, zowel betreffende de praktijk als de theorie. De cursussen van de laatste twee jaren volgden elkaar snel op. Zo konden in het weekend van 2 tot 4 november 2012 de gedocumenteerde casussen gepresenteerd worden en de cursusdeelnemers: 7 verpleegkundigen en een heilpedagoge het certificaat in ontvangst nemen.

Een verpleegkundige was vanwege gezondheidsproblemen afwezig. Zij zal in september 2013 haar opleiding in Düsseldorf afronden.

Nog een verpleegkundige kon enkel aan de praktijkcursussen deelnemen en heeft die met een toetsbad afgesloten. Bij het slotseminar kwam er nog een Belgische verpleegkundige bij die helaas enkel aan de praktijkcursus kon deelnemen, aangezien haar werkgever haar na enkele jaren het starten met de oliedispersiebaden onverwacht had toegezegd.

Zo had zich bij deze eerste opleiding in Nederland een zeer diverse groep gevormd. Ze bleven het oliedispersiebad, ondanks het onregelmatige cursusverloop de afgelopen 5 jaar, trouw en ronden het uiteindelijk met veel succes af. In de daartussen liggende periodes hebben de deelnemers in verschillende werkgebieden reeds veel praktijkervaring opgedaan, in Therapeutica, in een psychiatrische kliniek, bij de behandeling van drugsverslaafden in een kliniek en in een woongemeenschap, in heilpedagogische instellingen en werkzaam als zelfstandig verpleegkundige (in Nederland is het mogelijk de uitwendige therapie via de aanvullende verzekering te declareren).

Deze samenwerking met mijn collegae heeft mij heel veel gebracht, maar ook veel tijd en energie gevraagd.

De afgelopen 15 jaar had ik mij, als medewerkend docente van de Vereniging, de cursushouders alleen in het Duits eigen gemaakt. Door het vertalen van Duits naar Nederlands heeft mij dit nogmaals meer inzicht gegeven. Af en toe kon ik geen Nederlandse woorden vinden, merkwaardig wanneer men dat in zijn eigen moedertaal bemerkt. De vertalingen vroeger van het Nederlands naar het Duits waren makkelijker.

Ik wil dit bericht eindigen met een woord van lof voor mijn collegae en de hoop uitspreken dat onze plannen om elkaar iedere 2 jaar voor een nascholing weer te ontmoeten met dezelfde trouw en hetzelfde doorzettingsvermogen kunnen plaatsvinden als tijdens de opleiding.

In het voorjaar is er een dag gepland waarbij de bad-therapeuten de artsen willen uitnodigen met wie ze samenwerken. De artsen kunnen de badtherapeuten ondersteunen wanneer zij hun enthousiasme bemerken. We hopen dat dit zal lukken. Albrecht Warning heeft zijn medewerking aan deze dag toegezegd en als thema hebben we de Goud-Rozenolie gekozen. Een ieder neemt waar, beschouwt en doet eigen ervaringen ermee op in het oliebad. Ook wordt een documentatie aangelegd als een patiënt daarmee een bad heeft gehad.

Mijn dank gaat uit naar Reinhold Schön voor zijn aanmoediging en ondersteuning en aan Albrecht Warning voor zijn inzet en zijn toezegging de nascholing in Nederland te ondersteunen.

Hartelijke groeten uit Maastricht, Nederland,

Tiny Reinink-Paes, verpleegkundige en badtherapeut

Scherven brengen geluk!

Het oliedispersiebad in Finland

Door Kisti Valkonen

Mijn eerste ontmoeting met Werner en Franziska Junge is op volgende wijze verlopen: In het voorjaar van 1989 viel mijn oliedispersie-apparaat op de grond en brak. Ik belde Franziska Junge in Duitsland op. Omdat ik een reis naar Stuttgart had voorgenomen, heeft ze mij bij haar in Birenbach uitgenodigd. Werner Junge heeft mij met twee fresia's in de hand van het station afgehaald. Ik kwam bij hen thuis, waar ik van Franziska allereerst een rozenbad kreeg. Onze ontmoeting had tot gevolg dat Werner en Franziska vier reizen naar Finland ondernamen van 1990 - 1994. Een groep mensen had de tekst van de oliedispersiebaden in het Fins vertaald.

De bijna 80-jarigen kwamen met een camper eerst naar Helsinki, nadien naar vele andere plaatsen in Finland, tot ver in het Noorden naar Oulu, waar ze ook een weekendcursus hielden. De cursusdeelnemers waren tevreden en enthousiast. Bijna iedereen kocht een oliedispersie-apparaat. Werner Junge hield ook goed bezochte voordrachten over het Isenheimer Altaar. Voor mij persoonlijk waren deze jaren heel belangrijk. Mijn kinderen werden in 1992 en 1994 geboren. Zowel de zwangerschap als ook de eerste kindertijd werden met baden begeleid.

Ik bleef steeds in contact met Werner en Franziska. Toen mijn laatste brief, die ik aan hen gestuurd had, retour kwam, wist ik dat de ontmoeting op een andere wijze verzorgd moest worden.

In de kersttijd van 2005 voelden wij – Päivi Oikarinen en ik – gelijktijdig en onafhankelijk van elkaar een diepe wens naar een opleiding tot oliedispersiebadtherapeut. Zonder van elkaar te weten, namen we beiden contact op met Florian Junge. We hadden geluk dat wij met een beurs de opleiding konden doen. We hadden beiden toendertijd net als nu een volledige baan. Ik werkte in de heilpedagogiek en Päivi in de ouderenzorg. Ik verzorgde iedere week het baden voor twee kinderen. Buiten de school om heb ik wekelijks 2 tot 3 badcliënten. Ik geef graag euritmie, maar wanneer ik een bad verzorg, ben ik pas echt gelukkig.

Toen wij - Päivi en ik - na het jubileumfeest ter gelegenheid van de 100ste geboortedag van Werner Junge op het station van Göppingen kwamen, zag ik binnen in mij Werner Junge met de fresia's staan. De kring was rond.

Kirsti Valkonen, Helsinki

Door Päivi Oikarinen, Helsinki

In 2009 organiseerden we in het Huis Sofia in Helsinki, waar ik in de ouderenzorg werkte, een praktijkcursus onder leiding van mevrouw Gabriele Bäuml. Er waren 6 deelneemsters, 4 uit Finland en 2 uit Estland. We verheugen ons erover dat nu twee deelneemsters, een Finse en een Estlandse, de opleiding in Duitsland vervolgen. Ik heb slechts enkele baden voor de bewoners van Huis Sofia gegeven. Helaas is er op het moment geen antroposofische arts die de baden voorschrijft. Ik geef 1 tot 2 baden per week buiten mijn werk om. Mijn laatste badgasten zijn vrouwen, tussen de 40 en 60 jaar, met warmte- en zenuwklachten geweest. Ik heb een dag per week voor de baden. Dan doe ik verschillende dingen: zelf of anderen baden, over de baden vertellen of studeren.

Het was belangrijk om aan de jubileumbijeenkomst deel te nemen en nieuwe kracht en moed voor dit mooie werk te ontvangen.

We danken jullie hartelijk!

Stemmingen na de oliedispersiebad-cursus in Augustus 2009

Door Marja Mäkilä

Temperatuur meten en borstelbewegingen.

Olie en haar werkingen.

Borstelen,

Wollen dekens, lakens en handdoeken.

Badslippers en het oliedispersieapparaat.

Zuchten en steunen. Onzekerheid.

Naakt-zijn voor onbekende mensen.

Aanwezigheid. Stilte.

De eigen baden en de baden van anderen.

Wachten, toekijken en herhalen.

Toekijken en herhalen.

Een liefdevol lachen van de lerares.

En plotseling:

„Je ziet er zo gelukkig en compleet uit!”

„Jij ook! En jij! En jij!”

„Zo veel kleuren, vormen en leven!”

Er is geen weg terug meer.

Ik was een mummie, nu ben ik Cleopatra.

Ik ben verliefd.

Mijn liefde heet 'Water'.

Watermysterie.

We hebben elkaar pas kort geleden bij de oliedispersiebad-cursus ontmoet, bijna toevallig.

Nu wens ik van het leven enkel nog meer toevalligheden.

Het oliedispersiebad in de heilpedagogiek:

Kirstin Möller www.haus-arild.de

Een therapeutisch milieu scheppen

Het is op de eerste plaats het samenwerken van de verschillende werkvelden, dat in Haus Arild therapeutisch werkt. Het zijn de ritmes en de rituelen, het is de behoedzaamheid waarmee iedere leerling in zijn eigen tempo in het onderwijs wordt begeleid, het is het aanspreken van de zintuigen, het is de tuin en de omgeving en er is nog veel meer, wat zijn therapeutische werkzaamheid ontvouwt.

Deze therapeutisch werkende, schoolse en pedagogische verzorging en motivatie wordt met behulp van uitgekozen therapieën gecompleteerd. Deze worden individueel op de leerling afgestemd en worden door ervaren, gekwalificeerde therapeuten op voorschrift van een arts uitgevoerd.

Een belangrijk bereik binnen de therapie is de uitwendige therapie, hier in het bijzonder het oliedispersiebad.

Sinds 2006 is er in Huis Arild een werkkring voor oliedispersiebaden. Daar hebben ervaren oliedispersiebad-therapeuten zich verbonden om samen met de arts van de instelling en gasten uit andere zorginstellingen of sociaal-therapeutische instellingen, aan de therapeutische basis te werken en over de patiënten tot uitwisseling te komen. Over de uitgevoerde therapieën stellen we berichten op. Het navolgende voorbeeld geeft een indruk van ons werk.

Documentatie betreffende de oliedispersiebad-therapie in Huis Arild

Naam: Michel W. (naam gewijzigd)

Geboortedatum 23-08-1998

Groep: Daggroep

Leiding: Mevrouw M.

Behandelaar: Mevrouw R.

Baden 1x per week

Voorgescreven: via de kinderbespreking / Instellingsarts

Anamnese:

Michel is het tweede kind van zijn ouders, hij heeft een oudere zus Y., geboren op 20-11-1995 en een jongere zus T., geboren op 09-10-2005.

De vader is zelfstandig tandtechnicus. De moeder is op het moment huisvrouw, heeft echter eerder ook als tandtechnicus gewerkt. De familie woont landelijk op een voormalige boerderij, die de vader als bijkomstig boerenbedrijf runt.

De familie is goed verbonden met de sociale setting van het dorp.

Ontwikkeling:

De zwangerschap verliep normaal, Michel werd middels een natuurlijke geboorte in de 40^e week geboren met een gewicht van 3290 gram en 51 cm lengte. De vroege kindertijd verliep normaal, hij kreeg 6 maanden uitsluitend borstvoeding welke tot de 9^e maand werd afgebouwd. Michel was een heel rustige baby, hij sliep veel. Opvallend was, dat hij geen kracht had om te kruipen. Bij hem zijn daarbij steeds de handgewrichten omgeknikt. Met 6 maanden werd bewegingstherapie voorgeschreven. Het gecoördineerd kruipen deed hij toen ruim een jaar oud was. Zitten kon hij na 10 maanden, staan na 12 maanden, los lopen na 16 ½ maand. Hij liep heel onzeker en is vaak gevallen. Zijn bewegingen waren wild en ongecoördineerd.

Naast de motorische ontwikkeling verliep ook de spraakontwikkeling duidelijk vertraagd. Hij had een heel geringe woordenschat en een multiple dyslalie. Michel kreeg speciale hulp ter ondersteuning van de spraakontwikkeling toen hij 2 jaar was en vanaf zijn 5e jaar logopedie. In de kleutertijd vertoonde Michel deels een extreme achterstand in zijn sensomotorische-, taal-, cognitieve- en sociaal-emotionele ontwikkeling. Hij beschikte over een heel geringe concentratieboog, was vaak heel onrustig en had weinig uithoudingsvermogen.

Michel had ook moeilijkheden met de waarneming. Wanneer hij moe werd, moest hij steeds tastbelevingen zoeken om zichzelf gewaar te worden. Hij wreef zich dan veelvuldig in de ogen, kon amper nog tot samenhangend denken of spreken komen en stond eigenlijk volledig buiten zichzelf. Hij trapte en sloeg dan onwillekeurig andere kinderen. Michel was over zijn eigen doen en laten in het algemeen heel ongelukkig.

Vorderingen tot nu toe:

Michel heeft een omvangrijk pakket aan hulp ontvangen door de voorschoolse hulp, logopedie en ergotherapie. Met bijna 8 jaar kwam Michel op school in Haus Arild. Michel werd vanaf augustus 2005 gedurende 18 maanden met het geneesmiddel methylphenidat behandeld. Nadat hij in het begin van de medicatie in het geheel zich rustiger en opnamevaardiger toonde, viel hij na korte tijd zowel in de kleuterklas als ook thuis, ondanks verhoogde dosering van de medicatie, weer vaker op door extreme onrust en concentratieproblemen. Toen Michel met de gang van zaken in Haus Arild vertrouwd geworden was, werd de methylphenidat medicatie stopgezet en vervangen door een homeopatische constitutiebehandeling. Sindsdien heeft zich in Michels concentratieboog en bewegingsonrust nog geen verandering voorgedaan.

Groep:

Michel bezoekt de daggroep nu voor het derde jaar, samen met in totaal 12 jongens en meisjes in de leeftijd van 6 tot 14 jaar. Tijdens die tijdspanne is de samenstelling van de groep steeds aan verandering onderhevig geweest. Michel maakt kleine vorderingen, heeft echter nog steeds een grote behoefte aan hulp. Hij heeft strakke begeleiding nodig om de school- en daggroep zonder problemen aan te kunnen. Er is een tendens om in chaotische toestanden te vervallen, aangezien Michel de noodzakelijke zelfsturing tot nu toe niet tot zijn beschikking heeft. Door gewoontevorming en het voortdurende toezicht heeft hij binnen de instelling een relatieve zelfstandigheid kunnen bereiken. Michel beheerst, door veelvuldig oefenen, alle praktische dagelijkse bezigheden op een bij zijn leeftijd passend niveau. Op het gebied van de spraakontwikkeling kon Michel goede vooruitgang boeken. Zijn woordenschat is duidelijk uitgebreid, hij kan goed samenhangend vertellen, mits hij uitgerust is. Zodra hij echter moe is of onder druk staat, spreekt hij heel snel en onduidelijk. Michel is in de groep goed opgenomen en in de basis een vriendelijk gestemd, hulpvaardig kind. Michel had grote problemen op school en werd heel vaak buiten de klas gehouden. Hij had dan wisselende hulp voor leren en reïntegratie.

Oliedispersiebaden:

Bij het begin van de behandeling was Michel 10 jaar. Hij heeft een lichte huid (maar niet doorschijnend), lichtblond krullend haar en bruine ogen. Op zijn rug heeft Michel veel grote donkere pigmentvlekken. De huid is behoorlijk droog. Zijn gezichtstrekken zijn grof. Met 130 cm lengte en 24,7 kg gewicht is hij voor zijn leeftijd klein en heel slank. Zijn lichaamsbouw komt wat gestuwd, taai en gespannen over. De tandenwisseling is ten opzichte van de rest van zijn ontwikkeling heel ver, doch zitten de tanden niet netjes in de rij. Hij heeft een lichte overbeet. Michel is een verzorgd kind, met goede gewoontes. Hij hecht bijvoorbeeld zelf heel veel waarde aan mooie bij elkaar passende kleding. Michel beweegt zich heel vaardig en volhardend als de bewegingen door de opdracht duidelijk gestuurd worden, anders is hij deels onrustig en impulsief.

De ademhaling is onritmisch vlak, hij heeft geen harmonische in- en uitademing.

Constitutie:

Michel heeft grote moeilijkheden om afgemeten en passend op zintuigindrukken te reageren. Hij is met zijn aandacht altijd op de omgeving georiënteerd en daardoor aan een voortdurende overvloed van prikkels overgeleverd. Bijkomende specifieke indrukken zijn voor hem dan teveel. In het begin van de behandeling was Michel vaak dromerig. In deze tijd had hij ook de tendens om op de tenen lopen. Michel heeft grote angsten, vooral verlatingsangst naar zijn moeder.

Diagnose:

Mogelijk ADHD, waarnemingsmoeilijkheden, vertraagde ontwikkeling in het bijzonder van de motoriek en spraak.

Doel van de behandeling:

Michel zou de mogelijkheid moeten hebben om zich te ontspannen en tot rust te komen. Door de omhullende werking van het bad en de rustpakking moet Michel bescherming en geborgenheid beleven. Aanvullend zou een verdieping en harmonisering van de ademhaling tot stand kunnen komen.

Verloop van de baden:

Michel heeft 18 baden gekregen. Hij werd met koper-lavendel-olie, rosemarijn-olie en goud-rozen-lavendel-olie behandeld. Hij krijgt een keer in de week een bad op dinsdagmiddag. De behandelingsduur bedraagt vanwege organisatorische noodzaak 90 minuten. Michel was vaker ziek, daarom kon het wekelijkse ritme van baden niet volgehouden worden. In de vakanties werd er ook geen bad gegeven. Michel is altijd vrolijk als hij voor het bad komt. In het begin heeft hij heel nadrukkelijk de grenzen uitgete probeerd en veel kattenkwaad uitgehaald. Hij heeft veel onzin gesproken, grimassen getrokken en kwam maar moeizaam tot rust. Na het vierde bad veranderde zijn manier van doen langzamerhand. Er waren perioden dat hij met hoofd- of buikpijn aankwam. Deze klachten waren echter verdwenen toen de schoolsituatie meer ontspannen werd.

Bij de begroeting was zijn blik vluchtig.

Michel heeft een behoorlijk gelijkmatige lichaamstemperatuur van vaak 36,7 tot 36,8 °C.

Hij was niet gelijkmatig doorwarmd. Er waren koude zones bij de bovenbenen en in het nierbereik.

Handen en voeten waren over het algemeen warm.

De badtemperatuur werd altijd 1 °C onder de lichaamstemperatuur gehouden. Hij vond deze temperatuur aangenaam. De lichaamstemperatuur is telkens na het bad gestegen, soms tot 37,5 °C. De temperatuur heeft zich in de loop van de laatste 12 maanden niet veranderd.

De adem heeft zich na verloop van tijd wel veranderd. Michel is minder gestuwd en kan dieper in- en uitademen.

Als badolie werd in het begin koper-lavendel gekozen. Lavendel werkt rustgevend en ontspannend op het zenuw-zintuigstelsel. Het toegevoegde koper werkt op het niersysteem, welke de in- en uitademing beïnvloedt.

Om een algemene harmonisering en versterking van het midden te bereiken werd op goud-rozen-lavendel-olie overgeschakeld. De badduur bedroeg 20 tot 25 minuten.

Michels huid heeft de olie goed opgenomen, de massage was in het begin enkel met de handen mogelijk omdat Michel heel kietelgevoelig is. Later konden de zachte kinderborstels gebruikt worden.

Met de borstelmassage werd begonnen in rugligging bij de voeten, de benen opwaarts met intensievere behandeling van de bovenbenen (Michel had in het bad vaak veel gasvorming), aansluitend werden, bij de handen beginnend, de armen geborsteld, daarna werd de buik geborsteld. De behandeling werd in zithouding met de lemniskaten op de onderrug voortgezet. In buikligging werd de behandeling met lange strijkingen afgerond. Er werden altijd slechts enkele, zacht vloeiende borstelstreken uitgevoerd, de totale duur van de massage bedroeg 10 tot 15 minuten.

De huid is bij de borstelmassage licht rood geworden.

Michel liet zich graag in de rustpakking wikkelen, waarbij hij zich bij het bovenlichaam altijd weer vrij maakte. Hij lag dan altijd rustig met gevouwen handen. Hij is regelmatig in de rustpakking in een diepe slaap gevallen. In het begin heeft hij veel gedroomd en in zijn slaap gepraat, waarbij hij sterk zweette. Hij kon moeilijk wakker gemaakt worden, zo diep was zijn slaap. De slaap heeft zich in de loop van de behandeling veranderd, hij was rustiger, met minder dromen en na het wakken was hij meteen goed aanspreekbaar.

Na de rustpakking had Michel een rozige gezichtshuid, de warmte had zich goed over het lichaam verdeeld, hij kon goed blikcontact houden, toonde zich heel 'present' en goed in zichzelf rustend. De uitdrukking in de ogen veranderde in het verloop van de behandeling.

Resultaten:

Na verloop van tijd kon Michel zich tijdens de behandelingen goed ontspannen en tot rust komen. Hij heeft zich in bad zeer goed en behoed gevoeld. De aanvankelijk bijzondere manier van doen is geheel weg. Ook op de ademhaling hadden de baden een positieve invloed. Michel is in zijn geheel minder gestuwd. De tenengang is nagenoeg verdwenen. Michel is duidelijk meer geaard. Hij heeft tenslotte nauwelijks meer last van darmgas in het bad. Er schijnt een harmonisering van de wezensleden plaatsgevonden te hebben.

Tussenrapportage van de behandeling van Max (naam gewijzigd), 7 jaar oud.

Max heeft 10 baden met Calendula olie gekregen, op indicatie van de kinderverzorging

Max is een heel dun en zwak kind. Hij is heel beweeglijk en een uitgesproken teenganger. Hij huppelt eigenlijk altijd.

De huid is heel onrustig, droog met ontstoken uitslag vooral rondom de mond. Hij krabt zich veel vooral in het lage ruggebied. Max heeft vaak een snotneus, hij is regelmatig ziek met veelvuldige infecties. De lichaamstemperatuur is altijd behoorlijk laag. Hij heeft meestal een koel, droog huidoppervlak. Wanneer hij vooraf in de schoolpauze druk aan het bewegen is geweest, is hij warmer en raakt dat makkelijk aan het zweten. In de totale behandelduur kon zijn lichaamstemperatuur voor het bad van 33,2 °C tot 35,2 °C omhoog gebracht worden. Door het baden kon zijn lichaamstemperatuur makkelijk omhoog gebracht worden, vaak met 2-3 °C tot aan 36,8 °C.

Max laat zich graag met de kinderborstels masseren, de huid wordt op de rug dan bijzonder rood. In de rustpakking ligt hij een half uur rustig en valt ook regelmatig in slaap. Hij snurkt vaak. Bij het wakken is hij meteen present en kleedt zich dan zelfstandig aan.

In aansluiting heeft Max 3 baden met koper-lavendel-olie gekregen, omdat hij bijzonder onrustig en koud bij het bad aankwam. De slaap was na deze baden aanzienlijk dieper, de temperatuurverhoging groter. De baden worden verder voortgezet.

Als wezenlijke basis voor ons werk hebben we op papier gezet wat bij het oliedispersiebad werkt, wat bij de toepassing van onze speciale kinderen en jeugdigen in beschouwing moet worden genomen:

Wat werkt bij het oliedispersiebad?

10 Punten die bij de toepassing van een oliedispersiebad van belang zijn:

1. De stemming:

Het bad moet schoon en goed voorbereid zijn. Een mooie ruimtevormgeving, die zich tot het wezenlijke beperkt, is behulpzaam. Opgave is om het zonder spelmateriaal uit te voeren.

2. Het water:

Moet een goede kwaliteit hebben, levendig zijn. Water stroomt in de natuur altijd in wervelingen, er vormen zich zogenoemde clusters, die informatie in het water vastgeleggen. De waterkwaliteit kan verbeterd worden door met beide handen gedurende 3 minuten grote lemniscaatbewegingen in het water te maken.

3. De olie:

Als basisolie wordt altijd een goede olijfolie toegepast. Bijvoorbeeld een bijzonder hoogwaardige olijfolie met het Demeterkeurmerk.

4. De watertemperatuur:

Gelet moet worden op de lichaamstemperatuur en het gevoel van de patiënt. Men mag het in bad niet koud krijgen en of gaan zweten. Het water moet lauwwarm aanvoelen.

5. De tijd:

Na maximaal 10 minuten is de olie opgenomen. Een gezonde volwassene mag maximaal 20 minuten baden, anders werkt het bad uitputtend. Kinderen, zieken en diegenen die in hun ontwikkeling beperkt zijn, moeten een korter durend bad krijgen.

6. De opwaartse druk:

In het water gaat 10% van het lichaamsgewicht verloren, dat ontlast de organen.

7. De zuurstof:
In het water zit door de wervelingen 10-15% meer zuurstof.
8. De borstelmassage:
Het doel is om een betere doorbloeding te bereiken zodat de inhoudsstoffen van de olie beter opgenomen worden. Wanneer het doel van de olieopname al bereikt is, moet de massage een ander doel dienen. De borstelmassage heeft een werking op alle wezensleden, voor kinderen in de heilpedagogie moet er daarom een eigen, individuele massagetechniek ontwikkeld worden. De in de opleiding geleerde techniek wordt voor gezonde volwassenen toegepast. Bij kinderen dienen slechts delen daarvan gebruikt te worden.
9. De rustpakking:
Het doel is dat de patiënt na een paar minuten vast in slaap valt, anders was er nog iets niet optimaal bij het baden.
10. Het ritme:
De optimale afstand tussen twee baden bedraagt 3,5 dag.
Het ritme van de wezensleden: Het etherlichaam ontwikkelt na 4 weken (28 dagen) eigen krachten, het astraallichaam na 1 week, het ik-organisme na 1 dag. Een intensieve ik-organisme therapie: 10 dagen dagelijks een bad. Daarbij kunnen zich geheel andere krachten ontwikkelen.

AK ÖDB Haus Arild, Bliedorf, 5. november 2012, Kirstin Möller

Uitnodiging voor de cursus voor docenten

Beste vrienden,

Van vrijdag 1 maart 2013 om 18.00 uur tot zondag 3 maart om 13.00 uur is het eerste cursusleider-weekend gepland. Nog drie andere weekenden zullen het komende jaar 2013 en 2014 gehouden worden. De weekenden worden gemeenschappelijk afgesproken. Voorwaarden: Afgeronde opleiding in de oliedispersiebadtherapie evenals voldoende therapie-ervaring (ca. 200 baden per jaar). In de seminars wordt de organisatie, voorbereiding, uitvoering en het onderwijs, dus de totale inhoud van een introductieseminar, evenals de zelfbehandeling behandeld. Mogelijkheden om de oliedispersiebadtherapie bij een breder publiek bekend te maken en voor het organiseren van seminars. Verwerklijken van een introductieseminar, zo nodig onder begeleiding van een docent. Het streven is om de inhoud gezamenlijk door te werken.

Docenten: Tiny Reinink-Paes, Reinhold Schön. Assistentie: Gabriele Bäumlner

Doel: De cursusleider wordt bekwaam, in opdracht van de Therapeuten-vereniging (ITVÖ) introductie-seminars te geven. Deze cursus is voorwaarde voor een vervolgopleiding tot docent. Het weekend vindt plaats in Alfter, in de praktijk van Sonnenuhr, Antroposofische Therapeutengemeenschap. De kosten voor een seminarweekend bedragen 180 Euro. We verzoeken de aanmeldingen voor 1 februari 2013 door te geven. De cursusleider is een volgende stap in ons gezamenlijk werk, de kwaliteit van de oliedispersiebaden naar Werner Junge, veilig te stellen.

We verheugen ons op jullie aanmelding!

Hartelijke groet, Gabriele Bäumlner

Korte mededelingen:

Alleen de meest relevante berichten en mededelingen zijn in de vertaling opgenomen.

Dr. Markus Krüger en Tiny Reinink waren in april 2012 met een werkgroep in Dornach, bij het verpleegcongres, met als thema "Wond en genezing" aanwezig.

Op 4 november hebben 10 ziekenverzorsters in Nederland de vervolgopleiding voor de therapie met het oliedispersiebad naar Werner Junge met een certificaat succesvol afgesloten.

Verenigingsleven:

De 100ste geboortedag van Werner Junge werd met ca. 60 mensen in Bad Boll gevierd van 5 tot en met 7 oktober 2012.

Een nieuwe website, wederom onder de naam oelundwasser.de, wordt op dit moment door Erika Boschan voorbereid.

Er is een „informatiemap voor vaklieden” ontstaan met inhouden met betrekking tot het oliedispersiebad. Formaat Din A4 met ringsluiting, te bestellen bij Mevr. Bihl, kosten 8,- Euro.

Mevrouw Tanja Vogt Papke oder Semke heeft een nieuwe informatie-flyer voor patiënten gemaakt. Deze werd op het jubileumfeest voor het eerst publiekelijk getoond. Wie flyers voor zijn patiënten of voor leken wil bestellen, kan zich tot mevrouw Ingrid Bihl wenden. Ze zijn gratis te verkrijgen.

Albrecht Warning was begin november uitgenodigd om bij de herfst-bijeenkomst van de vereniging voor Implosie-onderzoek een voordracht over de fysica van het oliedispersiebad-apparaat te houden. Over het idee, dat Werner Junge uit zijn berekeningen en overwegingen ontwikkeld heeft, dat de vermenging van de olie met het water door koude verdamping in de draaikolk kern plaats vindt, werden vele vragen gesteld opmerkingen gemaakt. Hier kan mogelijk, voor een wetenschappelijke oplossing van deze vragen, een samenwerking ontstaan.

De verhuizing van de firma Jungebad:

Met de nieuwe baan van Florian Junge bij de firma Wala, worden in de toekomst de oliedispersieapparaten via de firma Wala verhandeld. Voorlopig zijn de apparaten via de apotheek-groothandel te verkrijgen. Er wordt echter naar gestreefd dat er ook een particuliere verkoop bij de firme Wala gestart wordt.

De productie en de verkoop van de therapie-olie heeft Reinhold Schön overgenomen. De oliën zijn via zijn firma Dr. Heberer.de te verkrijgen. Informatie daarover bij Reinhold Schön in Bad Boll. www.dr-heberer.de

Internationaler Therapeutenverband für Öldispersionsbäder nach Werner Junge e.V.
Hagener Str. 58, 40625 Düsseldorf Tel: 0211 92945165 (dinsdag van 9 – 15 Uur) E-Mail: sekretariat@oelundwasser.de Web: www.oelundwasser.de Redactie: g-baeumler@gmx.de
albrechtwarning@gmail.com

Uitgever en redactie:

Internationaler Therapeutenverband für Öldispersionsbäder (ITVÖ)

Hagenerstr. 58 D-40625 Düsseldorf

Tel: ++ 49 (0)211 92945165

Kantoortijd dinsdags 09:00 - 15:00

E-Mail: sekretariat@oelundwasser.de

Web: www.oelundwasser.de

Redactie: Gabriele Bäuml, g-baeumler@gmx.de

Internationaler Therapeutenverband für Öldispersionsbäder nach Werner Junge (ITVÖ):

Bestuur:

Professor Dr. med. Albrecht Warning

Reinhold Schön

Dr. Markus Krüger

Adviescommissie:

Gabriele Bäuml

Marianne Linnighäusser

Tiny Reinink